

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 51/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av bestämmelserna om ny behandling i lagstiftningen om socialskyddsförmåner

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 30 november 2010 en proposition med förslag till lagar om ändring av bestämmelserna om ny behandling i lagstiftningen om socialskyddsförmåner (RP 274/2010 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Tiina Muinonen, social- och hälsovårdsministeriet
- förmånschef Suvi Onninen, Folkpensionsanstalten
- chef för juridiska ärenden Aino Lassila, Pensionsskyddscentralen

- vice ordförande Jukka Lilleberg, Besvärsnämnden för social trygghet
- byråchef Olli Häkkinen, Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden
- ombudsman Niina Jussila, Arbetslöshetskassornas Samorganisation.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- justitieministeriet
- Besvärsnämnden för studiestöd
- Akava ry
- Finlands näringsliv
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagarna om socialskyddsförmåner ska ändras så att en försäkringsanstalt som har beviljat en socialskyddsförmån har möjlighet att i ett enklare förfarande än för närvarande avgöra ett ärende på nytt i en situation där förmånstagaren efter det att ett beslut meddelats har beviljats en annan förmån eller ersättning retroaktivt som enligt förmånslagen i fråga helt förhindrar att en förmån betalas ut eller minskar dess belopp. I propositionen föreslås det även att rätten att hos försäkrings-

domstolen överklaga ett beslut som besvärsnämnden meddelat i ett ärende som gäller undanröjande av beslut ska slopas.

Genom de föreslagna ändringarna försöker man göra förfarandet för nytt avgörande av ett ärende enklare och smidigare, och således göra beslutsfattandet snabbare. Ett förfarande för undanröjande av beslut är administrativt sett onödigt tungt i ärenden där en parts rättsskydd inte äventyras, även om ett ärende avgörs på nytt genom ett enklare förfarande. Med ändringarna

strävar man dessutom efter att förenhetliga den praxis som hänför sig till förfarandet för nytt av-

görande av ett ärende vid verkställigheten av olika förmåner.

Lagarna avses träda i kraft den 1 juli 2011.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Lagförslagets bidrar till att samordna och förtydliga behandlingsprocessen i ärenden som gäller social trygghet för de försäkringsanstalter och besvärinstanser som beviljar socialtrygghetsförmåner. Lagförslaget gör det möjligt att i försäkringsbolag på vissa villkor ändra ett sådant beslut till följd av att en retroaktiv förmån beviljats någon. Samtidigt förbjuds överklagande i ärenden som gäller undanröjande av beslut och föreskrivs att delgivning i sådana ärenden kan ske med vanligt brev. Efter lagändringen ska det gå snabbare att verkställa förmånerna samtidigt som arbetsbördan i försäkringsbolagen minskar.

Behandlingstiderna i besvärinstanserna för ärenden som gäller social trygghet har bitvis blivit oskäligt långa. De långa behandlingstiderna försvagar medborgarnas rättssäkerhet och orsakar problem med försörjningen för bidragstagaren. De föreslagna ändringarna minskar antalet undanröjanden i besvärinstanserna och snabbar därmed upp behandlingsprocessen. Utskottet framhåller vikten av att fortsättningsvis arbeta på att förkorta behandlingsprocessen. Arbetet

blir effektivare och frigjorda resurser kan i stället läggas på att avgöra ärendena.

Enligt motiven måste det anses onödigt att höra vederbörande när ärendet avgörs på nytt på grund av att han eller hon efter att beslutet fattades retroaktivt har beviljats någon annan förmån eller ersättning som enligt lagen minskar den redan beviljade förmånen eller är ett hinder för att bevilja den. Enligt motiven behövs det inget hörande eftersom försäkringsanstalten saknar prövningsrätt i fallet och eftersom den berörda personen kan antas känna till samordningen av förmånerna. Utskottet framhåller också formuleringen i 34 § 2 mom. 1 punkten som säger att ett ärende får avgöras utan att en part hörs "om hörandet av någon annan orsak är uppenbart onödigt". Denna grund kan emellertid inte automatiskt tillämpas på det sätt som föreslås i propositionsmotiven utan tillämpligheten måste avgöras från fall till fall.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 11 februari 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Inkeri Kerola /cent
vordf. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna
Risto Autio /cent
Maria Guzenina-Richardson /sd
Arja Karhuvaara /saml
Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Sanna Lauslahti /saml

Håkan Nordman /sv
Markku Pakkanen /cent
Päivi Räsänen /kd
Paula Sihto /cent
Seppo Särkiniemi /cent
Satu Taiveaho /sd
Lenita Toivakka /saml
Erkki Virtanen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.